

(1983). Seminar 'Schriftelijke raad' ex art. 24 bis 4 WWO & Zelf-advisering. Hoe studenten aan het eind van de propedeuse hun resultaten kunnen interpreteren. Woensdag 8 juni. COWO.

X **Universiteit van Amsterdam**
X COWO **Centrum voor Onderzoek van het WO**
X Oude Turfmarkt 149

Amsterdam, 22 april 1982

LS

Woensdag 8 juni organiseert het COWO een informatieve bijeenkomst rond het op de omslag vermelde thema 'schriftelijke raad en zelf-advisering'. Het is bedoeld als een gelegenheid om eigen ervaringen met die van anderen uit te wisselen, ervaren problemen te bespreken, en om te bekijken in hoeverre het COWO bij de aanpak van die problemen ondersteuning kan bieden.

Over twee van dergelijke ondersteunende COWO projecten vindt u de nodige informatie op de volgende bladzijden: het zijn projecten die mede zijn voortgekomen uit het beraad van studie adviseurs rond de jaarwisseling 1981-1982. Het is een informatie-pakketje zoals dat ook aan de bij het project betrokken docenten wordt toegezonden. Daaraan voorafgaand een samenvatting van de parlementaire geschiedenis van artikel 24 bis lid 4 (het volledige stuk kunt u bij Ben Wilbrink aanvragen, of op 8 juni meenemen). Het is waarschijnlijk mogelijk om een project zoals nu bij Tandheelkunde en Rechten uitgevoerd, in het volgende studiejaar ook bij een enkele nieuwe studierichting uit te voeren. Daar kunt u op 8 juni een balletje over opwerpen.

Het tijdstip van de bijeenkomst zal niet iedereen schikken; wie dat treft kan uiteraard altijd een persoonlijke afspraak maken (met Ben Wilbrink).

De bijeenkomst is gericht op studieadviseurs en onderwijsadviseurs, en andere belangstellenden zijn van harte welkom.

2

Wetsgeschiedenis van art. 24 bis, lid 4, wet 2FS:
schriftelijke raad aan het eind van het eerste jaar.

Samenvatting en conclusies Ben Wilbrink

Studenten die aan het eind van het eerste studiejaar duidelijk geslaagd dan wel gezakt zijn voor het propedeutisch examen, hebben daarmee een duidelijke 'raad' van de (sub-)(inter-)faculteit gekregen. Studenten die het examen niet afgelegd hebben, zouden ook 'raad' moeten krijgen, die hen ten dienste staat bij het beslissen over het voortgaan met de studie. Het idee om hierin te voorzien door de *verplichting* binnen het eerste studiejaar examen te doen, is verlaten ten gunste van de formulering zoals die uiteindelijk ook in 24 bis 4 is terecht gekomen. Dat duidt erop dat met de 'raad' niet meer bedoeld is dan het geven van een overzicht van tot dan toe behaalde studieresultaten.

De raadgeving sluit dan ook goed aan bij art. 24 bis, lid 3, dat de (sub-)(inter-)faculteit zich aan het eind van elk studiejaar (dus ook het eerste) op de hoogte stelt van de studievoortgang van iedere student.

De uitslag van het examen is *geen prognose* voor verder studiesucces. Het gaat bij de selectie van de propedeuse niet over predictieve toetsing, maar om het vaststellen of voldaan is aan de *voorwaarden, nodig om het doctoraal-programma te volgen*. Wanneer de uitslag van het examen geen prognose is, is het zeker niet de bedoeling dat de 'raad' een predictief oordeel is.

Een *afwijzend advies* hoeft de student niet op te volgen, omdat hij zijn tweede inschrijvingsjaar nog mag gebruiken om alsnog het examen te behalen. Zo'n advies is minder zwaar dan het *consilium abeundi*, dat gelijk staat aan het niet behalen van het examen binnen de termijn van twee jaar. Het afwijzend advies is gelijk aan het duidelijk niet bij eerste gelegenheid slagen voor de propedeuse, met de verwachting ook bij de herhalingen niet te zullen slagen; resp., voor wie niet aan het (volledige) examen hebben deelgenomen, daarmee vergelijkbaar.

Vergelijk ook het dossierdiploma (art. 24 lid 4), waarin vermeld worden de met goed gevolg afgelegde examenonderdelen.

De wet 2FS legt sterk de nadruk op de *begeleiding* van de student, in welk verband ook de 'raad' uit 24 bis 4 genoemd wordt. De 'raad' is kennelijk ook bedoeld een *adviserende* rol te spelen, maar adviseren is alleen goed mogelijk wanneer daarbij *persoonlijke omstandigheden* worden betrokken. Welnu, de (sub-)(inter-) faculteit kent geen persoonlijke omstandigheden, en mag die ook niet kennen, zodat de 'raad' daar geen rekening mee kan en mag houden. Wel is het mogelijk aan de 'raad' toe te voegen dat de student zich voor meer persoonlijke advisering kan wenden tot de studieadviseur, de DSW, e.d.

De 'raad' is *schriftelijk* omdat de Wet wederzijdse doorstroming daarom vraagt. De 'raad' kan *feitelijke gevolgen* hebben voor studenten die doorstromen naar het h.b.o.: de 'raad' moet aan de Commissie

Wederzijdse Doorstroming overgelegd worden, wanneer de student via deze Commissie vrijstellingen vraagt.

Hierin ligt een reden te meer om de 'raad' te beperken tot een opsomming van de met goed gevolg afgelegde examenonderdelen.

De 'schriftelijke raad' is een *document* dat feitelijke gevolgen voor de student met zich kan brengen. Dat sluit uit dat meer persoonlijk gerichte adviezen erin verwerkt worden. In veel gevallen is de 'raad' gelijk aan de uitslag van het propedeutisch examen, in overige gevallen een opsomming van met goed gevolg afgelegde examenonderdelen.

3

Het project 'zelf-advisering' wordt, op verzoek van de (sub-)fakulteit, uitgevoerd door het COWO. Het is de bedoeling om de student al in de loop van het eerste studiejaar te informeren over zijn of haar studievoortgang. De nadruk ligt daarbij op de **interpretatie** van de behaalde studieresultaten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van enkele extra gegevens, die voorafgaand aan ieder tentamen ingezameld worden: globale tijdbesteding, verwacht resultaat, en geschatte slaagkans. Op zo kort mogelijke termijn na bekend worden van de tentamenresultaten, krijgt de student de beschikking over deze enquêteresultaten, in de vorm van een kort verslag. Eerder dit jaar hebben studenten een korte 'Handleiding' gekregen, waarin een algemene uiteenzetting over het op correcte wijze interpreteren van studieresultaten.

Op de volgende bladzijden vindt u het boven aangeduide materiaal: enquêteformulier, Handleiding, de eerste studentverslagen Rechtsgeleerdheid en Tandheelkunde, en de tekst 'De juiste studiekeuze' waarin studenten het project aangekondigd hebben gekregen. Voor docenten/besturen heb ik achtergrond en bedoeling kort geschetst in het gelijknamige stukje, dat op de volgende blz. is afgedrukt.

Het is een **experimenteel** project: er wordt gezocht naar bruikbare vormen en technieken, waarbij ook suggesties van uw kant welkom zijn. Het is de eerste maal dat studenten op zo'n uitgebreide wijze over afgelegde tentamens geïnformeerd worden. Probleem is de tijd die verloopt tussen het afleggen van het tentamen, en het beschikbaar komen van deze informatie. Bij continuering van het project voor het studiejaar '83-'84 is het mogelijk dat probleem te ondervangen door studenten voorafgaand aan het tentamen de resultaten van het voorgaande jaar te geven (onder het voorbehoud dat er kleine verschillen zullen optreden).

De verzamelde gegevens zullen zorgvuldig geanalyseerd worden, mede in samenhang met de studieresultaten. Niet slechts per studieonderdeel, maar ook over alle studieonderdelen in hun samenhang. Betrokken docenten zullen deze verslagen en rapporten ontvangen. Het eerste verslag dat u mag verwachten is dat wat de gegevens van het door u afgenomen tentamen betreft. Rapporten over het project in zijn geheel zullen in het najaar beschikbaar komen.

Bij sommige analyses wordt gebruik gemaakt van specifieke statistische technieken, die niet in het verslag zelf verduidelijkt kunnen worden. De vragen die dat mogelijk oproept, wil ik graag in een mondelinge uiteenzetting beantwoorden, waarvoor t.z.t. een afspraak gemaakt kan worden.

4

ACHTERGROND EN BEDOELING VAN HET PROJECT "ZELF-ADVISING IN HET KADER VAN ARTIKEL 24 BIS, LID 4, Wet 2FS".

De WWO '81, artikel 24 bis, lid 4, schrijft voor dat de subfaculteit de student tegen het einde van zijn of haar eerste studiejaar schriftelijke raad geeft over de voortzetting van de studie in of buiten de subfaculteit. De subfaculteit beschikt slechts over de geregistreerde studieresultaten, en kan weinig anders doen dan bij wijze van 'schriftelijke raad' deze resultaten nog eens op een rij te zetten.

In een persoonlijk gesprek met een studieadviseur kunnen deze studieresultaten geïnterpreteerd worden, rekening houdend met persoonlijke omstandigheden of gegevens die de subfaculteit zelf niet kan of mag kennen.

Tenminste voor een belangrijk deel is het mogelijk om langs andere weg dan via dat persoonlijke gesprek de student ook in staat te stellen die meer persoonlijke afweging te maken. Het in de titel genoemde project is daar de concrete aanzet toe, waarbij speciaal de aandacht gericht wordt op het interpreteren van behaalde studieresultaten. Daartoe worden bij ieder examenonderdeel enkele vragen gesteld (naar verwacht cijfer, slaagkans, en globale tijdbesteding); deze gegevens worden statistisch bewerkt, en aan studenten teruggerapporteerd. De student wordt zodoende geholpen de eigen inzet en capaciteiten te vergelijken met wat de studie van hem vraagt, mede in vergelijking met de groep van zijn of haar medestudenten.

De schriftelijke raad aan het eind van het jaar komt rijkelijk laat. Het is gewenst om advisering veel meer een **proces** te laten zijn, dat **gedurende** het eerste studiejaar plaats vindt. Het project komt aan die wens tegemoet.

Kenmerkend voor het project is de *vragenlijst zelf-advisering*, met behulp waarvan de student gerichte

informatie terugkrijgt over de eigen wijze van studeren, mede in relatie tot die van anderen, en tot de behaalde resultaten:

- a. de student krijgt informatie terug zo snel mogelijk na ieder afgelegd examenonderdeel, in plaats van pas aan het eind van het jaar;
- b. de student wordt in staat gesteld zijn studieresultaten 'objectiever' te interpreteren dan zónder deze terugkoppeling van informatie het geval zou zijn, en daardoor zijn of haar eigen studie inspanning realistischer te beoordelen (en zonedig en tijdig bij te stellen);
- c. de student kan de eigen resultaten interpreteren in het licht van persoonlijke gegevens (zoals bestede tijd, verwacht resultaat), en dat is iets dat de subfaculteit nimmer voor hem kan doen juist vanwege het persoonlijke karakter van deze gegevens;
- d. de student kan de eigen resultaten mede interpreteren in het licht van wat anderen ervan terecht brengen, en dat is een belangrijk gegeven om in te kunnen schatten welke eisen de verdere studie stelt aan de eigen inzet en capaciteiten.

5

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID Centrum voor Onderzoek van het Wetenschappelijk Onderwijs
O.Z. Achterburgwal 217-219 I Telefoon 525 Oude Turfmarkt 149 telefoon 525 2835

DE JUISTE STUDIEKEUZE

Het eerste studiejaar biedt u de gelegenheid om na te gaan of de gekozen studie overeenkomt met wat u ervan verwachtte. Zo staat het in de toelichting op de Wet Twee fasen structuur. De propedeuse is in de eerste plaats een inhoudelijke kennismaking met het vak. Daarnaast is het voor uw definitieve keuze voor deze studie van belang een goed overzicht te hebben van de eisen die deze studie stelt aan uw inzet en capaciteiten. Om u te helpen al vroeg tot een goede interpretatie van uw studieresultaten te komen, heeft de faculteit een speciaal project opgezet, in samenwerking met het COWO (onderwijsresearch).

Bij ieder examenonderdeel worden eraan voorafgaand enkele vragen gesteld, volgens bijgevoegd specimen van de vragenlijst:

- *welk cijfer u verwacht te behalen*
- *hoe hoog u uw slaagkans schat*
- *hoeveel tijd u globaal aan de voorbereiding besteed hebt.*

Deze gegevens zijn **voor uzelf** van belang om de uitslag van dit examenonderdeel te interpreteren, aan de hand van de analyse die het COWO 1) op de gegevens uit zal voeren voor de hele groep eerste deelnemers. U kunt dan o. a. uw eigen tijdbesteding vergelijken met die van anderen. U krijgt ook informatie over de realistische slaagkansen voor dit examenonderdeel. Bij de eerste, door het COWO te verzorgen rapportage ontvangt u ook een 'Handleiding' waarin een toelichting m.b.t. de wijze waarop u met deze gegevens uw eigen studiebegeleiding ter hand kunt nemen.

Deze bijzondere vorm van studiebegeleiding, dit jaar voor het eerst en in experimentele vorm uitgevoerd, stelt u in staat tot het zonedig tijdig bijstellen van uw studiestrategie of studiegewoonten. Over meerdere afgelegde examenonderdelen kunt u zich aan de hand van de te rapporteren gegevens een goed beeld vormen van wat de studie vraagt van uw inzet en capaciteiten. Omstreeks juni/juli ontvangt u van de faculteit een overzicht van de door u behaalde resultaten; tezamen met uw eigen opgaven, en de juiste interpretatie van uw studieresultaten zoals u die alleen zelf kunt maken, dragen zij ertoe bij dat u tot een afgewogen oordeel over het voortzetten van deze studie kunt komen.

De gegevens die u in de vragenlijst invult zijn persoonlijk van aard. Het spreekt vanzelf dat deze gegevens op geen enkele wijze het cijfergeven zullen beïnvloeden. De vragenlijsten gaan direct naar het COWO, en zijn voor de faculteit niet ter inzage. Uw medewerking is vrijwillig, en dat geldt zeker voor het invullen van uw collegekaartnummer. Het laatste wordt gevraagd om onder andere analyses over meerdere examenonderdelen te kunnen maken. Met het invullen van uw collegekaartnr geeft u tevens te kennen dat het COWO bij de analyses uw studieresultaten mag gebruiken.

Het COWO is het in het briefhoofd genoemde universitaire onderwijsresearch bureau,

6

Universiteit van Amsterdam

SUBFACULTEIT TANDHEELKUNDE

Centrum voor Onderzoek van het Wetenschappelijk Onderwijs
Oude Turfmarkt 149 / Telefoon 525 2835

SPECIMEN

VRAGENLIJST ZELF-ADVISERING Cyt./Hist.(I), 23 december 1982

U wordt verzocht de volgende vragen te beantwoorden voor de
aanvang van dit examenonderdeel. Zoals in oktober bekend gemaakt,
is het de bedoeling op deze wijze gegevens te verzamelen die het
u straks makkelijker maken om uw studieresultaten te interpreteren
en straks ook om te beslissen over het voortzetten van deze studie.

Wanneer u de vragen met zorg beantwoordt, draagt u eraan bij
dat de waarde van deze gegevens voor zowel uzelf als uw mede-
studenten zo groot mogelijk wordt.

1. Welk cijfer verwacht u:

(welk cijfer is het meest waarschijnlijk; dat is iets anders
dan het meest optimistische resultaat !)

6

2. Hoe groot schat u uw kans op een voldoende:

(ook wie een 7 verwacht, heeft nog geen zekerheid in ieder geval
een voldoende te behalen !)

55

3. Hoeveel uur (ongeveer) hebt u gestudeerd:

(bijvoorbeeld op deze wijze te schatten:

15 dagen van gemiddeld 4 uur is 60 uur,
.. dagen van gemiddeld .. uur is .. uur)

(geen collegebezoek, reistijden, pauzes e.d. meetellen)

64

4. Graag uw collegekaartnummer

(dit is van belang voor analyses over meerdere tentamens heen;
hebt u bezwaar, dan kunt u dit openlaten).

123456

ierlangs vouwen en afscheuren

deze strook behouden

Cyt./Hist. (I), 23 dec. 1982

mijn: verwachting

slaagkans

tijdbesteding

6

55

64

Deze vragenlijstgegevens worden door het COWO (onderwijsresearch) geanalyseerd en begin
januari aan u teruggerapporteerd.
Alleen het COWO heeft toegang tot de ingevulde vragenlijsten zelf.

HANDLEIDING 'ZELF-EVALUATIE'

Het is voor u van belang om omstreeks juni een weloverwogen besluit te nemen deze studie *definitief*
voort te zetten, dan wel een andere studie te kiezen. Waarom is dat zo zwaarwichtig, en waarom op dat
moment? Het heeft alles te maken met de beperkte *inschrijvingsduur* van maximaal zes jaar voor het volgen
van wetenschappelijk onderwijs. Wie binnen het eerste inschrijvingsjaar omzwaait naar een andere
studierichting, kan er een jaar bij krijgen, zodat ook voor de nieuwe studie weer 6 inschrijvingsjaren
beschikbaar zijn. Besluit u echter aan het eind van het tweede jaar toch maar liever biologie te gaan
studeren, dan houdt u voor die studie nog maar vijf inschrijvingsjaren over. *Verlenging van de*

inschrijvingsduur bij omzwaaien is hooguit een jaar.

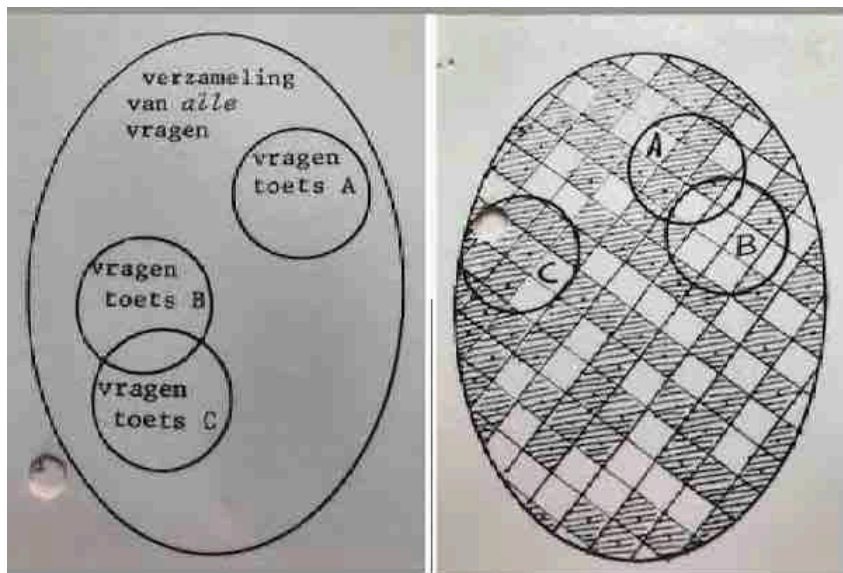
De propedeuse is onder andere bedoeld om een beeld van de studie en van het vak te geven, zodat het aan het eind van het eerste jaar duidelijk kan zijn of dit inderdaad de studie is die u *wilt* volgen. Niet alleen de inhoud van het onderwijs, ook de behaalde cijfers spelen daar een rol bij. Bereikt u de door u gewenste resultaten in de tijd en met de energie en motivatie die u voor deze studie over hebt? De behaalde cijfers zijn echter niet zo eenvoudig te duiden, zeker niet wanneer u een gemengde lijst voldoende en onvoldoendes hebt geboekt. Om u bij deze interpretatie te helpen, krijgt u na ieder tentamen een analyse aangereikt waarin behaalde cijfers gerelateerd worden aan verwachting en tijdbesteding, van u zelf zowel als die van anderen. Voor dit doel wordt bij ieder tentamen de korte vragenlijst afgenomen die u al enkele keren hebt ingevuld. De eerste analyse wordt tegelijk met deze Handleiding uitgereikt. De analyses moeten het u mogelijk maken sneller een goede indruk van de studie te krijgen, van de eisen die de studie aan uw inzet stelt, en ook of uw studieaanpak wel goed is geweest.

U vindt in dit stuk de volgende informatie:

- Het hoe en waarom van deze analyses p. 2
- Uw persoonlijke interpretatie 4
- De situatie aan het eind van de propedeuse
- Het belang van tijdig slagen voor tentamens 5
- Studie voortzetten? (andere overwegingen daarbij) 6
- een formulier voor het bijhouden van uw studieresultaten
- de eerste analyses (encyclopedia en staatsrecht)

HET HOE EN WAAROM VAN DEZE ANALYSES

Stel u voor dat de vragen in het tentamen getrokken zijn uit een grote verzameling van alle vragen over de stof. Hiernaast [hieronder links] is die verzameling voorgesteld door de grote ellips, waarbinnen alle mogelijke vragen liggen. Als de docent niet echt over zo'n verzameling beschikt, is het denkbaar dat hij gemaakt zou kunnen worden; hoe dat ook zij, het gaat erom dat voor u, de student, het tentamen er altijd uitziet als waren de vragen op voor u niet voorspelbare wijze uit zo'n verzameling getrokken. In de figuur: iedere cirkel stelt een aantal vragen voor die samen een tentamen vormen. U weet tevoren niet of het tentamen zal bestaan uit de vragen in A, B, C, of iedere andere mogelijke deelgroep van vragen uit deze verzameling.

Het praktisch nut van dit idee is dat het u mogelijk maakt om heel precies te zeggen hoe goed u denkt de stof te beheersen: u kunt dat uitdrukken als het percentage van alle vragen in de verzameling die u denkt goed te kunnen beantwoorden, als u ze allemaal ook voorgelegd zou krijgen. Omdat het tentamen er voor u uitziet als een toevallige trekking uit die verzameling (de kans op A is even groot als op B, etc.), is een geschatte stofbeheersing van bijvoorbeeld 60 % gelijk aan de verwachting 60 % van de vragen in het tentamen goed te kunnen beantwoorden.

Zo'n verwachting 60 % goed te kunnen maken is geen reden om een score van precies 60 % goed te verwachten. Omdat iedere vraag in het tentamen getrokken wordt uit de verzameling, is op voorhand de kans dat u de volgende vraag goed kunt beantwoorden 60 %, voor iedere volgende vraag, dus zowel de 1e, als de 2e, 3e, 4e etc. vraag. U begrijpt dat een statisticus dan precies kan berekenen hoe groot de kans is dat u in een tentamen van 50 vragen er tenminste 28 goed hebt, of precies 30, etcetera.

Met behulp van de figuur hiernaast [hierboven rechts] kunt u zich een idee vormen wat een en ander voor praktische gevolgen heeft. Op strikt toevallige wijze zijn 60 % van de hokjes in de 'verzameling' gearceerd, zij stellen de vragen voor die u goed kunt beantwoorden wanneer u 60 % van de stof (alle vragen) beheerst. Ieder tentamen kan voorgesteld worden door een cirkel. Door in zo'n cirkel de verhouding van gearceerde hokjes tot het totale aantal hokjes te tellen, ziet u welke score u op dat denkbeeldige tentamen zou boeken. U kunt nu blind een kwartje op de verzameling schuiven, omcirkelen, en het relatieve aantal gearceerde hokjes tellen. Pech hebben is dan: relatief weinig gearceerde hokjes, bijv. toets B; geluk hebben is dan: relatief veel gearceerde hokjes, bijv. toets C.

Onthoud in ieder geval dat er bij ieder tentamen een zeker kansmoment in de cijferbepaling zit, omdat het een (voor u) 'toevallige' steekproef uit alle mogelijke vragen is. U kunt met die steekproef 'pech' of 'geluk' hebben.

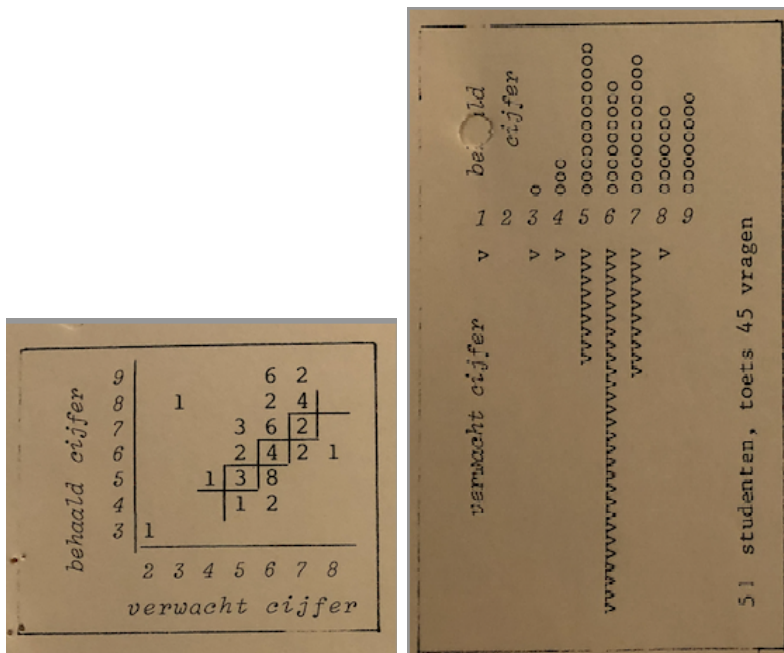
Naast 'pech' en 'geluk' is het natuurlijk ook mogelijk dat u uw beheersing van de stof te hoog of te laag schat, dat u overschat of onderschat. Er valt een marge van onzekerheid aan te geven voor de schatting van de eigen stofbeheersing. In plaats van te zeggen: 'ik schat mijn stofbeheersing op 60 %' zou je preciezer kunnen zeggen: ik schat dat de kans 1 op twee is dat mijn stofbeheersing tussen de 55 en 65 % in ligt'.

Onthoud dat een tegenvallend resultaat kan liggen aan overschatting, aan pech, of beide (zie daarover ook blz. 4).

Overschatten heeft soms te maken met een verkeerd idee over het soort vragen dat in het tentamen verwacht mag worden (wie zich op de verkeerde soort vragen voorbereidt is niet goed voorbereid).

Onderschatten heeft wel te maken met de begrijpelijke neiging teleurstelling straks te voorkomen door de verwachting liever aan de voorzichtige dan aan de optimistische kant te houden. Een beter resultaat dan verwacht ligt aan onderschatting, geluk, of een combinatie van beide.

De figuur hiernaast [hieronder links] laat zien dat het erg vaak voorkomt dat een punt hoger of lager gescoord wordt dan verwacht, en dat een verschil van twee punten geen zeldzaamheid is. De diagonale vakjes bevatten aantallen studenten voor wie het verwachte cijfer gelijk was aan het behaalde cijfer. Dergelijke figuren kunnen van tentamen tot tentamen erg verschillen, afhankelijk van de aard van de leerstof, de informatie die tevoren over de te verwachten tentamenvragen is gegeven, of het het allereerste tentamen in de studie is, of het laatste in een serie kort na elkaar vallende tentamens, e.d.

De gegevens uit de kruistabel kunnen ook anders afgebeeld worden, zoals hiernaast [hierboven rechts], en laten dan zien dat de behaalde cijfers uitwaaiëren t.o.v. de verwachte cijfers. In dit voorbeeld is bovendien sprake van een gemiddeld onderschatten van het cijfer.

Aan de extreme kanten concentreren zich 'pech' gevallen, resp. 'geluks'-vogels. Maar: Een zware onvoldoende kan soms in overeenstemming zijn met de verwachting, en dus geen pech.

Een uitmuntende score kan te maken hebben met onderschatten van de eigen stofbeheersing; bij dit voorbeeld is er zelfs een klein groepje studenten voor wie dit waarschijnlijk geldt ('6' verwachten, en '9' scores, zie de kruistabel).

Of een onvoldoende nu een kwestie is van pech of van overschatten (u had bijvoorbeeld een '6' verwacht), het blijft een onvoldoende, en doorgaans zal het tentamen herhaald moeten worden. Studenten blijken heel goed te beseffen dat insteken op niveau van '6' risico's met zich brengt te zakken. Beter is het daarom u voor te bereiden op een iets hoger niveau dan die '6', voor een redelijke slaagkans. De afspraak is immers dat u 'voldoende' resultaten moet boeken.

4

UW PERSOONLIJKE INTERPRETATIE

Naast gegevens over behaalde en verwachte cijfers voor de hele groep studenten, zoals in voorgaande figuren afgebeeld, krijgt u ook gegevens over de gemiddeld opgegeven tijdbesteding, en de gemiddelde slaagkans.

U kunt dan uw eigen resultaat analyseren door een vergelijking van uw eigen gegevens te maken met de groepsgegevens.

Hebt u bijvoorbeeld een '5' behaald, terwijl u een '6' verwachtte, dan zou het toch aardig zijn wanneer het u zou lukken er achter te komen of dat nu een kwestie van 'peck' is geweest, of van overschatten.

Is het van belang om 'pech' en 'overschatten' uit elkaar te rafelen? Jazeker, omdat in dit geval het tentamen nog een keer afgelegd moet worden maakt het wel degelijk verschil. Was die onvoldoende een gevolg van 'pech', dan kunt u zich voor die herhaling even goed voorbereiden als voor deze eerste opkomst (tenzij u uw slaagkans wilt verbeteren). Speelde overschatting een rol, dan moet u zich op die herhaling *beter* voorbereiden om tenminste *dezelfde slaagkans* (geschatte slaagkans) te krijgen, en *veel beter* om die slaagkans verder omhoog te brengen.

Kunnen pech en overschatting van elkaar onderscheiden worden? Soms wel:

Wanneer de meeste studenten hun cijfer zo overschat hebben, dus wanneer het gemiddeld behaalde resultaat lager is dan het gemiddeld verwachte resultaat, dan zult u ook wel overschat hebben.

Wanneer u minder tijd besteed blijkt te hebben dan andere studenten (terwijl u doorgaans ongeveer evenveel tijd als het gemiddelde besteedt), kan dat een aanwijzing zijn dat u deze keer uw stofbeheersing overschat hebt (en te vroeg met de voorbereiding op het tentamen bent gestopt).

Is uw tijdbesteding redelijk geweest, in vergelijking tot die van anderen, of in vergelijking tot wat u gewoonlijk in de voorbereiding op tentamens investeert, dan zou u weleens 'pech' gehad kunnen hebben.

Wie twijfelt of het pech was, dan wel overschatting, doet er goed aan het voorzichtigheidshalve te houden op overschatting. En voor de herhaling beter beslagen ten ijs te komen.

Zo blijkt het mogelijk om tot een sterke interpretatie van uw behaalde cijfers te komen, gebruik makend van de gegevens van andere deelnemers die zich ongeveer op dezelfde wijze op het tentamen hebben voorbereid. Wanneer nu meerdere tentamens afgelegd zijn, kunnen al die gegevens bij elkaar worden gevoegd. Een formulier daarvoor is als bladzijde 7 toegevoegd.

Zo mogelijk zal in (latere) analyses ook gekeken worden naar de interpretatie van de tot dan behaalde cijfers gezamenlijk, of als reeks.

5

AAN HET EIND VAN DE PROPEDEUSE

De propedeuse is niet in alle opzichten vergelijkbaar met de studie in de doctoraalfase. Maar de enige informatie aan het eind van de propedeuse is hoe u het er in die propedeuse vanaf hebt gebracht. Naar die informatie zult u zich moeten richten, ook al blijven dan de onzekerheden bestaan die te maken hebben met het toch andere karakter van de doctoraalfase.

Tegen het eind van de propedeuse wordt de balans opgemaakt aan de hand van de dan beschikbare gegevens. Heb ik ongeveer bereikt wat ik wilde bereiken? Heb ik er meer, of juist minder moeite voor moeten doen dan ik aan het begin van het jaar verwachtte? Moet ik mijn verwachtingen voor de verdere studie bijstellen? Is het nog steeds zo dat ik redelijkerwijs mag verwachten dat de investering die ik in de verdere studie zal moeten doen voor mij ook de moeite waard is?

Voor de beantwoording van deze vragen is bijvoorbeeld de tijdbesteding over de hele propedeuse van belang. Uw eigen tijdbesteding kunt u nu vergelijken met die van andere studenten die ongeveer dezelfde resultaten hebben geboekt. Het besluit om met deze studie verder te gaan zal van die vergelijking met anderen niet direct afhangen; maar het helpt om de noodzakelijke afweging te maken, om de moeite (= tijdbesteding) die u zelf hebt moeten doen om te bereiken wat u bereikt hebt, te vergelijken met de moeite die anderen hebben moeten doen voor hun gemiddelde prestaties. Het gaat er immers om of u het de moeite waard vindt om met deze studie door te gaan. Dat hangt af van de moeite die u denkt dat aanvaardbare resultaten in de doctoraalfase u zullen kosten. De beste aanwijzing voor de toekomst ligt in de ervaring die u dit eerste jaar hebt opgedaan.

TIJDIG SLAGEN

Het is van belang om uw studiestrategie te richten op tijdig slagen voor de propedeuse. U mag twee jaar inschrijvingstijd daarvoor gebruiken, maar u moet bedenken dat het tweede jaar gaat *ten koste* van de inschrijvingstijd voor de doctoraalfase. In totaal mag de inschrijvingsduur 1) voor het doctoraal inclusief de propedeuse de zes jaar niet overschrijden. Wie twee jaar over de propedeuse doet, heeft nog *vier* jaar voor het doctoraal, terwijl anderen daar *vijf* jaar voor hebben. En dat is ernstiger dan het lijkt. Immers, wie zoveel moeite met de propedeuse heeft, mag verwachten ook Langer dan anderen over de doctoraalfase te doen. Maar er is voor die doctoraalfase juist *minder* tijd overgebleven dan anderen daarvoor hebben overgehouden.

Probeer daarom, als dat maar enigszins mogelijk is, om voor ieder examenonderdeel bij de eerste gelegenheid te slagen. Herhalingsmogelijkheden zijn er voor de pechvogels, en niet om laksheid in het begin van de studie later in te halen.

noot 1) het recht op het afleggen van het examen (tentamens) bestaan, ook na afloop van de inschrijvingsduur,

6

STUDIE VOORTZETTEN ?

Behaalde resultaten, en de conclusies die u daaraan hebt kunnen koppelen, zijn belangrijk bij het overwegen van de wenselijkheid om met deze studie voort te gaan. Maar het zijn niet de enige overwegingen.

Of u deze studie wilt voortzetten, en of u uiteindelijk voor *dit* vak kiest, hangt af van uw inhoudelijke motivatie. Die motivatie heeft ook al meegespeeld bij de studie in het eerste jaar, en bij de interpretatie van de resultaten daarvan: de tijd die u in de studie hebt willen steken was afhankelijk van uw motivatie voor diezelfde studie.

Niet alleen uw motivatie voor deze studie of voor dit vak is van belang, maar ook uw mogelijke motivatie voor bepaalde alternatieven. Het kan zijn dat het in de propedeuse erg goed gegaan is; maar misschien vindt u dat het in een andere studie van uw voorkeur ten minste zo goed zal kunnen gaan. Of misschien is het voor u minder belangrijk om goede studieresultaten te kunnen behalen, en is het veel belangrijker dat u met plezier studeert, ook al zal dat niet in briljante cijfers resulteren.

Voor al dergelijke persoonlijke overwegingen kan deze handleiding u geen verdere begeleiding bieden. Voor die begeleiding kunt u terecht bij degenen die u in de studie begeleid hebben, of de studieadviseurs (zie de studiegids). De Dienst Studenten Welzijn kan u in het bijzonder helpen wanneer u zoekt naar een andere studie die beter past bij uw persoonlijke verlangens en mogelijkheden; dat kunnen ook studies in het Hoger Beroeps Onderwijs zijn. (Voor adres en telefoonnummers van deze Dienst zie uw studiegids).

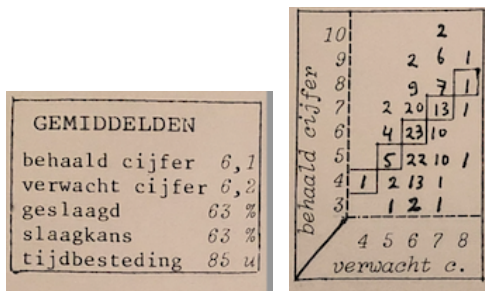
Wanneer u ernstig overweegt om naar een andere studie over te stappen, dan is het aan te raden die beslissing tijdig te nemen: tijdig genoeg om voor die andere studie ingeschreven te kunnen worden. Ook wanneer u al vroeg besluit om u voor een andere studie in te schrijven, kunt u toch de onderhavige propedeuse afronden, ook wanneer u na de zomer nog een enkel onderdeel zou moeten herhalen.

encyclopedie Centrum voor Onderzoek van Wetenschappelijk Onderwijs
december 1982 Oude Turfmarkt 149 / Ben Wilbrink

Deze analyse is gedaan op een groep van 160 voltijd studenten, die zich in 1982 voor het eerst hebben laten inschrijven. Anderen kunnen zich met enige voorzichtigheid aan deze analyse spiegelen.

Dit tentamen was niet moeilijker/makkelijker dan gemiddeld door u verwacht. De opgegeven slaagkansen stemmen gemiddeld precies overeen met het slaagpercentage. [tabel hieronder links]

RELATIE VERWACHT - BEHAALD CIJFER

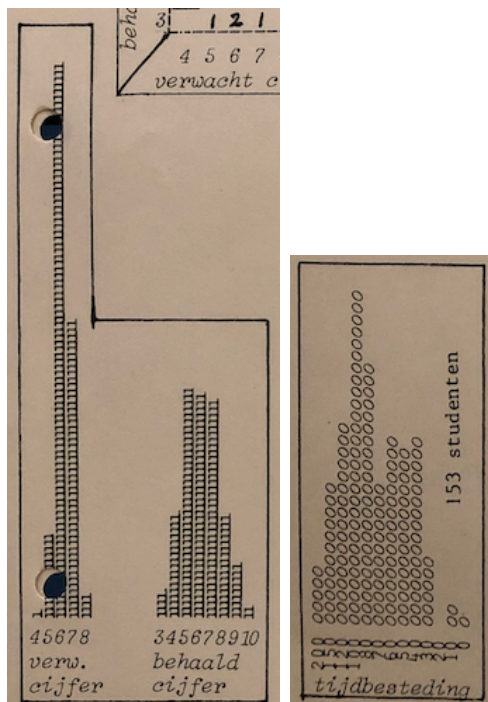

De kruistabel hiernaast [hierboven rechts] laat zien dat 43 van de 160 het cijfer behalen dat zij verwachtten (de aantallen in de diagonale hokjes), 67 scoren een punt hoger of lager, 50 scoren twee of meer punten naast de verwachting. Deze resultaten duiden toch wel op enige onzekerheid over de tentameneisen in relatie tot de eigen stofbeheersing, een onzekerheid die niet verwonderlijk is aan het begin van een studie die zo ingrijpend verschilt van het VWO.

Onderschaters (scoren twee of meer punten hoger dan verwacht). De meesten van u hebben ook Staatsrecht een of twee punten onderschat. Het kan zijn dat u behoort tot degenen die voorzichtig zijn in het opstellen van verwachtingen (om latere teleurstelling te voorkomen). Het is ook mogelijk dat u het niveau van de tentameneisen te hoog hebt ingeschat, dat weet u dan nu.

Overschatters (scoren twee of meer punten lager dan verwacht). De meesten van u hebben ook Staatsrecht een of twee punten overschat. U behoort tot een duidelijke risicogroep wanneer u Staatsrecht eveneens twee punten overschatte, en uw tijdbesteding toch niet geringer was dan de gemiddelde tijdbesteding.

In de grafieken hiernaast ziet u dat de verwachtingen dicht bij elkaar lagen, en dat de behaalde cijfers ten opzichte van die verwachtingen 'uitgewaaierd' zijn. Dat is een normaal beeld, en het illustreert de onzekerheden voorafgaand aan het tentamen: uw idee over de tentameneisen is nog vaag, en u weet nog niet welke 'steekproef' van tentamenvragen u zult treffen.

TJDBESTEDING

U treft hiernaast ook een grafiek van de opgegeven tijdbesteding aan. De spreiding daarin is groot: 2/3e deel van deze groep van 160 studenten geeft een tijd op tussen 40 uur en 150 uur. Het is niet zo dat de hoge tijdbesteding gemaakt wordt door degenen die hoge cijfers behalen: op alle cijferniveaus blijken ongeveer dezelfde grote verschillen in tijdbesteding te bestaan. Wat de een in korte tijd kan, daar heeft de ander veel tijd voor nodig, en dat geldt zowel voor wie een hoge stofbeheersing nastreeft, als voor degenen die op net voldoende niveau insteken.

VOOR WIE MOET HERHALEN

- wie wist 'onvoldoende' voorbereid te zijn (verwachting '5'): dat kan voor de herhaling hersteld

worden.

- wie verrast was door de aard van de gestelde vragen, of de moeilijkheid van het tentamen, moet naar een hoger stofbeheersing toe werken dan u eerst dacht dat 'voldoende' zou zijn.

- wie een '5' behaalde en een '6' verwachtte: insteken op het niveau van een '6' brengt een fors zak-risico met zich mee (ca. 35%). U bent nu gezakt, en daarin kan een rol spelen dat u uw stofbeheersing iets overschat hebt. Voor de herhaling weer insteken op een '6' vraagt dan een hoger stofbeheersing. Het kan zijn dat u 'pech' hebt gehad met de gestelde vragen, maar het is verstandig daar niet al te snel vanuit te gaan (zie de Handleiding p. 4). Let ook op uw tijdbesteding in vergelijking tot die van anderen.

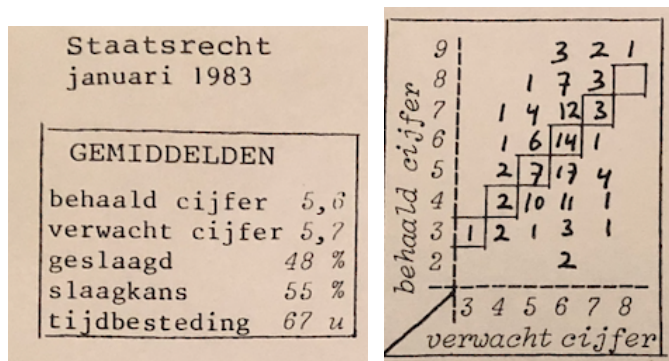
(een uitgebreider analyse kunt u bij Ben Wilbrink aanvragen, COWO).

staatsrecht Centrum voor Onderzoek van Wetenschappelijk Onderwijs
januari 1983 Oude Turfmarkt 149 / Ben Wilbrink

Deze analyse is gedaan op een groep van 123 voltijd studenten, die zich in 1982 voor het eerst hebben laten inschrijven. Anderen kunnen zich met enige voorzichtigheid aan deze analyse spiegelen.

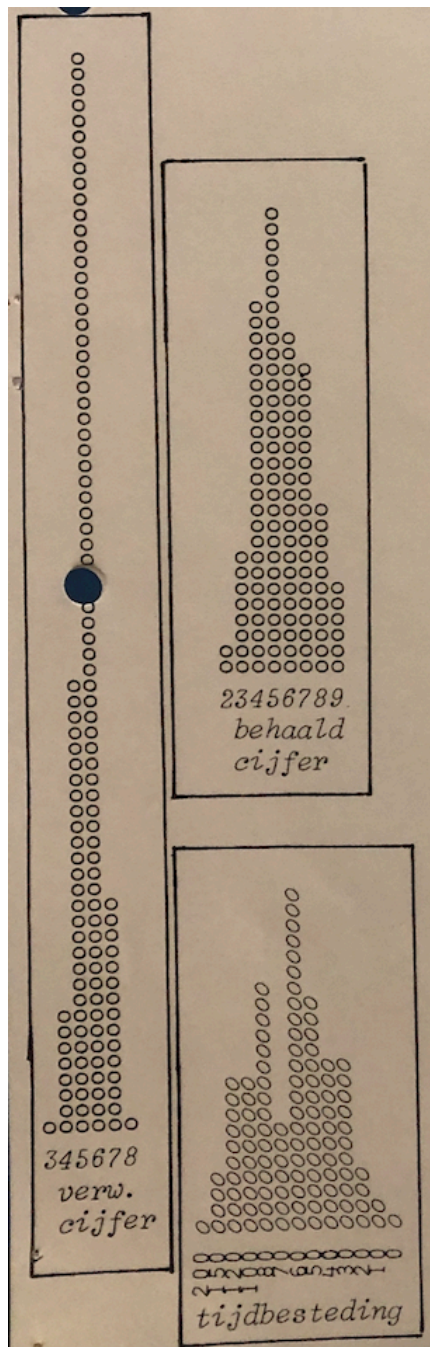
Dit tentamen was ongeveer zo moeilijk/makkelijk als u verwachtte, maar u was iets te optimistisch in de schatting van uw slaagkans.

De gemiddeld lager cijfers voor dit tentamen, vergeleken met encyclopedie, hebben er alles mee te maken dat dit tentamen kort op encyclopedie volgde: er zijn nogal wat studenten die kennelijk te weinig tijd tot hun beschikking hadden voor een goede voorbereiding.

RELATIE VERWACHT - BEHAALD CIJFER

De kruistabel hiernaast [hierboven rechts] laat zien dat 27 van de 123 het verwachte cijfer ook behalen (de aantallen in de diagonale hokjes), 54 scoren een punt hoger of lager dan verwacht, 42 scoren twee of meer punten naast de verwachting. Hieruit blijkt dezelfde onzekerheid over de tentameneisen als bij encyclopedie. Onderschatters (score twee of meer punten hoger dan verwacht), Overschatters (score twee punten of meer lager dan verwacht). De situatie is hier vrijwel gelijk aan die bij encyclopedie al beschreven, zie daar.

TIJDBESTEDING

Hiernaast ook de grafiek voor de opgegeven tijdbesteding. De spreiding daarin is niet zo groot als bij encyclopedie het geval was: $\frac{2}{3}$ e deel van deze groep 115 studenten geeft een tijd op tussen 40 en 100 uur. Vooral het aantal keren dat er een **hoge** tijdbesteding wordt opgegeven, is hier geringer dan bij encyclopedie. Maar ook studenten die voor encyclopedie minder dan 100 uur besteedden hebben er (gemiddeld) voor staatsrecht iets minder lang over gedaan. Behoort u tot degenen die eigenlijk tijd te kort kwamen voor de voorbereiding op dit tentamen: ga na wat dit betekent voor de wijze waarop u de voorbereiding voor de volgende serie tentamens het best kunt plannen.

VOOR WIE MOET HERHALEN

- wie wist 'onvoldoende' (verwachting '5') voorbereid te zijn: dat kan voor de herhaling hersteld worden. Had u problemen met de beschikbare tijd, let dan ook op planning van de voor-bereiding, in samenhang met andere voor te bereiden tentamens.
- wie verrast was door de aard van de gestelde vragen, of de moeilijkheid van het tentamen, moet voor de herhaling naar een hogere mate van stofbeheersing toe werken dan u eerst dacht dat 'voldoende' zou zijn.
- wie een '5' behaalde en een '6' verwachtte: u hebt uw eigen stofbeheersing iets te gunstig geschat, of u

hebt pech gehad met de u voorgelegde 'steekproef' van tentamenvragen. Had u deze keer, in vergelijking met anderen, relatief weinig tijd besteed, dan is het eerste het geval. (zie ook de Handleiding p. 4). Wilt u voor de herhaling weer insteken op niveau '6', dan doet u er goed aan naar een iets hoger stofbeheersing toe te werken, om dezelfde slaagkans te houden.

VOOR WIE ENCYCLOPEDIA en STAATSRECHT MOET HERHALEN

- u scoorde twee keer '5', verwachtte beide keren '6', en hebt in vergelijking met anderen een redelijke tijd besteed: het is waarschijnlijk dat u de zwaarte van de tentamens iets hebt onderschat. Dat u beide moet herhalen, betekent straks een extra studiebelasting, maar afgezien daarvan is er niets dramatisch aan de hand. Iets minder risico nemen zou verstandig zijn.

- wie zwaarder onvoldoendes boekte, zal zelf de oorzaken kennen, of ze uit de hier beschikbaar gestelde gegevens kunnen halen.

soc.thk., cariol. Centrum voor Onderzoek van Wetenschappelijk Onderwijs
cyt/hist Oude Turfmarkt 149 / Ben Wilbrink

NA DRIE EXAMENONDERDELEN [TANDHEELKUNDE]

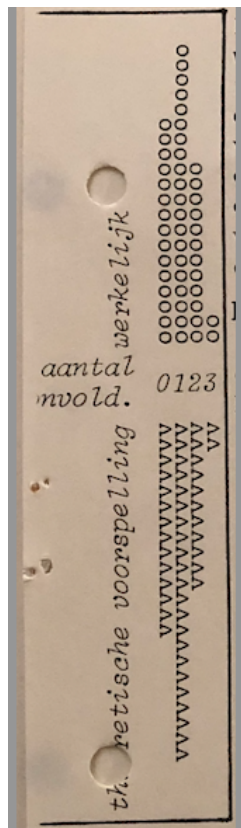
De volgende analyse betreft eerstingeschrevenen die alle drie examenonderdelen (niet-toeristisch) hebben afgelegd (59 studenten).

hoge studiestrategie.

Er zijn 10 deelnemers die voor ieder onderdeel tenminste een '7' behaalden. U hebt gekozen voor hoog insteken, een strategie die het dubbele voordeel afwerpt dat u de stof goed beheerst, en weinig of geen zakrisico loopt. U hebt daartoe iets meer tijd besteed dan het gemiddelde. Voortzetten van deze studiestrategie is aanbevolen.

'normale' strategie.

Voor de overige 49 deelnemers geldt globaal dat zij ieder dezelfde strategie volgen, ongeveer op hetzelfde niveau (per examenonderdeel) insteken. De een iets hoger dan de ander (houd daar rekening mee bij uw persoonlijke interpretatie), maar toch vergelijkbaar. De slaagpercentages voor de drie vakken zijn voor u resp. 71%, 69% en 57%. Laten we bij wijze van benadering, zeggen dat die percentages tevens weer even wat de slaagkansen per vak waren, afgerond: 70%, 70%, 60%. Pech, of een verkeerde inschatting, is te verwachten met kans resp. 30%, 30%, 40%. Omdat pech hebben, of een verkeerde inschatting van de eigen stofbeheersing maken, de resultaten voor een ander vak niet beïnvloeden, moeten op basis van de gegeven percentages de aantallen onvoldoendes per deelnemer behaald, te *voorspellen* zijn. U ziet de voorspelling hiernaast [hierbeneden] afgezet tegen de werkelijke gegevens. De grote mate van overeenstemming duidt erop dat de bovenstaande analyse in termen van pech of verkeerde inschatting in grote lijnen waarschijnlijk niet onjuist is.

tijdbest.	
40	x
50	x
60	xx
70	xx
80	xxx
90	xxxxxx
100	xxx
110	xxx
120	xxxx
130	xxxx
140	xx
150	xxx
160	x
170	
180	x
190	
200	x
210	x

38 studenten

berekening.

Kans op 0 onvoldoendes is $0,70 \times 0,70 \times 0,60 = 0,294$ (29,4 %). Uit 49 deelnemers zullen er (theoretisch voorspeld) $0,294 \times 49 = 14$ deelnemers met 0 onvoldoendes zijn (werkelijk blijken het er 15 te zijn). Kans op 1 onvoldoende is gelijk aan de kans alleen het eerste vak onvoldoende te maken, plus de kans alleen het tweede vak onvoldoende te maken, plus de kans alleen het derde vak onvoldoende te maken, in cijfers: $(0,30 \times 0,70 \times 0,60) + (0,70 \times 0,30 \times 0,60) + (0,70 \times 0,70 \times 0,40) = 0,448$ (44,8%).

Voorspeld aantal deelnemers met 1 onvoldoende: $0,448 \times 49 = 22$ (werkelijk: 20).

Idem, voor twee onvoldoendes: voorspeld 11, werkelijk 12;

voor drie onvoldoendes: voorspeld 2, werkelijk 2.

Interpretatie.

Voor het grootste deel van deze groep van 49 deelnemers geldt dat u de behaalde onvoldoendes te danken hebt aan de gekozen strategie waarin u tevreden was met een verre van royale slaagkans. De gevolgen daarvan zijn dat er onvoldoendes behaald kunnen worden door ofwel pech, ofwel verkeerde inschatting van uw stofbeheersing en de tentameneisen. Hebt u die een of twee, of misschien zelfs drie onvoldoendes behaald, dan is dat geenszins dramatisch, al moet er meestal wel opnieuw tentamen afgelegd worden. U hebt gezien dat deze studiestrategie riskant is (u wist dat tevoren ook al wel). Denk niet, nu u al twee onvoldoendes hebt geboekt, dat u de volgende keren dan wel minder 'pech' zult hebben: uw toekomstige kansen worden er op zich niet beter door (zoals ook een roulette geen 'geheugen' heeft).

Hebt u geen onvoldoendes behaald, dan is dat erg prettig. U doet er echter goed aan u of te vragen of insteken op een iets hoger niveau, voor de volgende serie examenonderdelen, misschien toch verstandiger is.

Ik wil er hier nog eens op wijzen dat insteken op een hogere stofbeheersing als 'nadeel' heeft dat er meer tijd geïnvesteerd moet worden, maar dat daar twee voordelen tegenover staan: u houdt er een hoger stofbeheersing aan over (daar gaat het in de studie toch om), terwijl u het risico om te zakken drastisch verkleint (dat bespaart straks tijd en frustratie).

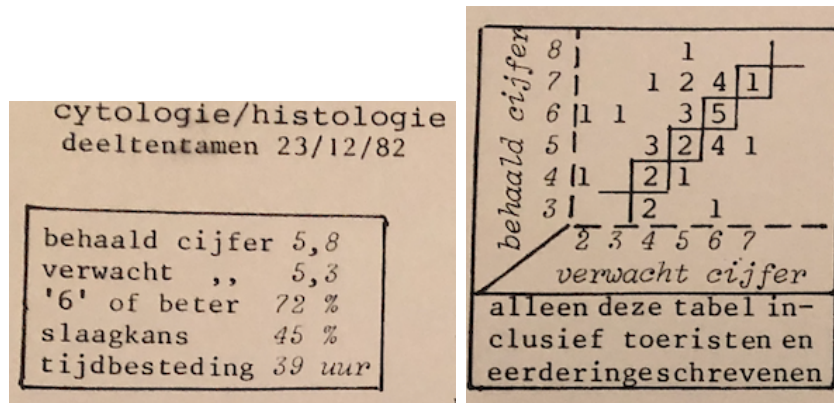
tijdbesteding.

Voor 38 eerstingeschrevenen die alle 3 vakken (niet-toeristisch) hebben gedaan, en daarvoor hun bestede tijd hebben opgegeven, is de totale bestede tijd gemiddeld 113 uur, 2/3e deel heeft een totale tijd-besteding tussen 80 en 150 uur.

Voor wie een enkele keer niet opgekomen is, of toeristisch heeft deelgenomen: spiegelt u zich aan bovenstaande analyse en interpretatie. Was een slechte planning van de studie de 'oorzaak'? Of was u (nog) niet goed gemotiveerd voor de studie? Dat kunt u alleen voor uzelf uitmaken.

Dit is een deeltentamen waarvoor u geen afzonderlijk cijfer krijgt. Om de gedachten te bepalen kunt u echter wel voor u zelf uw score vertalen in een cijfer (bijv. score 55 t/m 64 vertaalt u naar een '6'). Dit examenonderdeel bleek iets makkelijker dan verwacht, maar het scheelt gemiddeld maar enkele tienden van een punt. Slaagkansen hebt u te pessimistisch geschat. Wie een '7' verwacht, zou de slaagkans op 85 % moeten schatten, bij een '6' paste hier 65 %, een '5' 55 %, een '4' 45 %. (Strikt genomen is er geen slaagkans voor dit deeltentamen, dus laten we zeggen kans op score van 55 of beter).

RELATIE VERWACHT - BEHAALD CIJFER

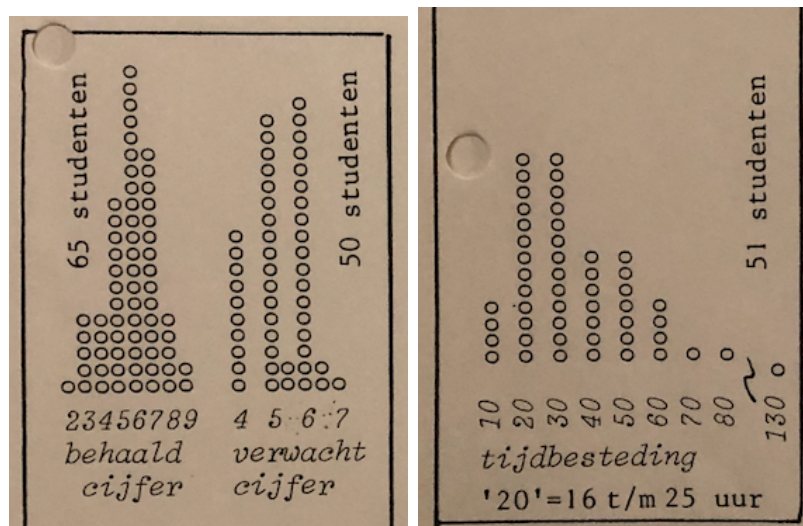

De figuur hiernaast laat zien dat 10 (van de 36) het verwachte 'cijfer' ook halen, 17 scoren er een punt naast.

Onderschaters (tenminste twee punten meer dan verwacht) zijn er 6 (+ 1 toerist); 1 van u onderschatte beide voorgaande tentamens ook; 2 van u onderschatten het voorgaande tentamen na het eerste tentamen overschat te hebben (overreactie?), 1 van u overschatte het voorgaande tentamen (overreactie?), twee van u hebben hier gewoon geluk gehad of hebben alleen voor dit tentamen hun stofbeheersing onderschat.

Overschaters (tenminste 2 punten minder dan verwacht). Een van u overschatte ook het eerste afgelegde tentamen. Pech, of de eigen stofbeheersing verkeerd gepeild.

TIJDBESTEDING

Voor 2/3e van de studenten ligt de tijdbesteding tussen 21 en 55 uur. Er is bij dit examenonderdeel een positief verband tussen verwacht cijfer en tijdbesteding. Dat heeft er waarschijnlijk mee te maken dat velen onder u ondanks een onvoldoende (= te korte) voorbereiding toch het tentamen afgelegd hebben. Het laatste lijkt toe te schrijven aan het feit dat dit het derde of te leggen tentamen binnen relatief korte tijd was. Dat hoger behaalde cijfers ook samengaan met hoger tijdbesteding zal geen verwondering wekken.

VOOR WIE MOET HERHALEN

- wie te weinig tijd heeft overgehouden om dit tentamen goed voor te bereiden (te laat met de voorbereiding is begonnen) kan dat voor de herhaling herstellen.
- wie ondanks voldoende beschikbare tijd toch instak op het niveau van een '5' en vervolgens een onvoldoende scoorde, kan voor de herhaling op een hoger niveau, op minder risico, insteken.
- wie een '6' verwachtte en een '5' behaalde: wanneer u voor de herhaling op dezelfde wijze bent voorbereid is uw slaagkans ongeveer 45 %. Omdat dat heel wat minder is dan de ca. 65 % die u bij deze eerste gelegenheid dacht te hebben, doet u er goed aan op een hoger niveau van stofbeheersing in te steken. Wanneer u ontdekt dat uw medestudenten er heel wat meer tijd aan hebben besteed dan u vermoedde, is dat een bevestiging van de laatste interpretatie. Kijkt u in de (aanvulling op de) Handleiding eventueel nog eens na hoe u 'pech' kunt onderscheiden van verkeerd inschatten van uw eigen stofbeheersing.

(een uitgebreider analyse kunt u aanvragen op bovenstaand adres, b.w.).

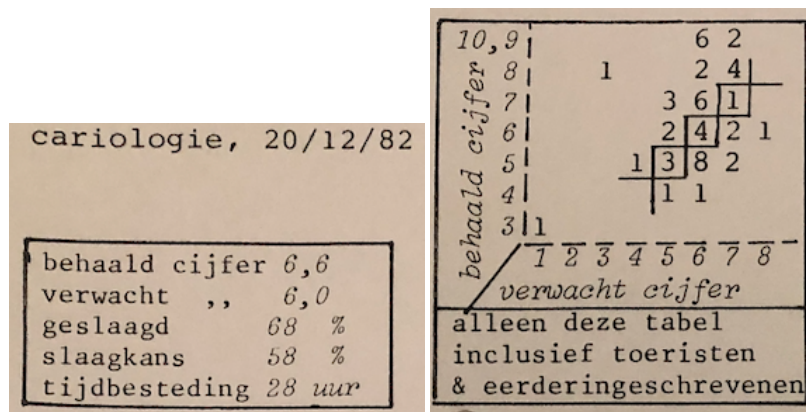
cariologie
20-12-82

Centrum voor Onderzoek van Wetenschappelijk Onderwijs
Oude Turfmarkt 149 / Ben Wilbrink

Ook dit examenonderdeel was niet moeilijker/makkelijker dan verwacht. Dat de verwachting *gemiddeld* zoveel lager is dan het gemiddeld behaalde cijfer, wordt veroorzaakt door een overmaat aan studenten die *onderschat* hebben.

De *slaagkans* is gemiddeld zo'n 5 % te laag geschat door degenen die een '6' verwachtten, en veel te laag door degenen die een '7' of '8' verwachtten. Verder is een groot deel van het verschil tussen % geslaagden en gem. slaagkans veroorzaakt door (weer) het relatief grote aantal *onderschatters*, die natuurlijk ook hun slaagkans sterk onderschat hebben.

RELATIE VERWACHT BEHAALD CIJFER

De figuur hiernaast [hierboven] laat zien dat 8 (van de 51) deelnemers het verwachte cijfer ook behalen, terwijl 24 er een punt naast scoren (een mee- of tegenvaller boeken), geen commentaar nodig.

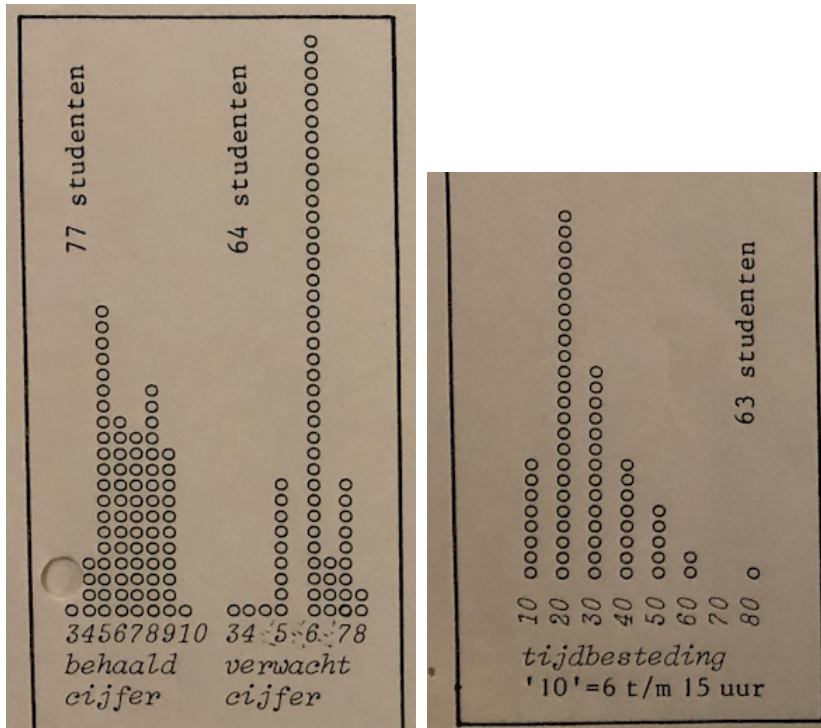
Onderschatters (2 of meer punten boven de verwachting) zijn er maar liefst 14 (plus een toerist, die laten we hier buiten beschouwing). Voor enkelen van u is dit tentamen het enige (van de 3) dat onderschat is; 9 van u hebben een of twee andere examenonderdelen eveneens onderschat.

U hebt gemiddeld 31 uur tijdbesteding opgegeven, dat is iets meer dan het groepsgemiddelde van 28.

Overschatters (2 of meer punten beneden de verwachting) zijn er slechts 4. Er zijn geen aanwijzingen dat er een andere 'oorzaak' voor zou zijn dan pech met deze steekproef van vragen, dan wel verkeerd inschatten van de eigen stofbeheersing.

Ook bij andere examenonderdelen komt onderschatten vaker voor dan overschatten. U bent niet roekeloos in het schatten van uw stofbeheersing, maar soms wel erg voorzichtig (om teleurstellingen te voorkomen?).

TIJDBESTEDING

Voor 2/3e van de studenten ligt de opgegeven bestede tijd tussen 16 en 40 uur. Het is niet zo dat degenen die een hoger cijfer verwachtten ook een hoger tijdbesteding opgeven. Wel is er een zwak verband met **behaalde** cijfers: een gemiddeld iets hoger tijdbesteding voor wie hoger cijfers behaalt.

VOOR WIE MOET HERHALEN:

- wie wist 'onvoldoende' voorbereid te zijn: dat kan voor de herhaling hersteld worden (toeristen of verkenners!).
- wie verrast was door de aard van de gestelde vragen of de moeilijkheid van de vragen, weet nu waar op te letten bij het voorbereiden op de herhaling (overschatters!).
- wie een '5' verwachtte en ook behaalde: volgende keer misschien wat minder risico nemen.
- wie een '5' behaalde en een '6' verwachtte: wanneer u voor de herhaling op dezelfde wijze bent voorbereid als deze le keer, is uw slaagkans ongeveer 55 %. Het lijkt raadzaam op een hoger niveau van stofbeheersing in te steken, om die slaagkans te verbeteren. U moet dat zeker doen wanneer uw tijdbesteding in vergelijking tot die van anderen lager is geweest dan u dacht, of wanneer u na afloop van dit tentamen veel beter wist welk soort vragen er gesteld kunnen worden dan u voorafgaand aan het tentamen wist. U kunt dat voor u zelf nagaan (zie ook de (aanvulling op de) Handleiding).

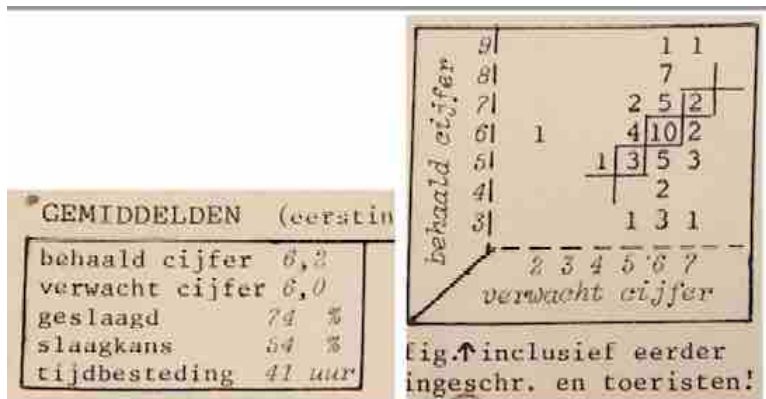
(een uitvoeriger analyse kunt u op bovenstaand adres aanvragen, b.w.)

sociale tandheelk. Centrum voor Onderzoek van Wetenschappelijk Onderwijs
15/12/82 Oude Turfmarkt 149 / Ben Wilbrink

Dit examenonderdeel was niet moeilijker / makkelijker dan verwacht. De slaagkansen die u opgegeven hebt, zijn iets te pessimistisch geweest, gemiddeld 5 % voor degenen die een '6' verwachtten, en veel te pessimistisch voor degenen die een '7' verwachtten. Enkelen van u hebben bij een verwachting '6' slaagkansen van zo'n 30% opgegeven, waardoor het gemiddelde ook is gezakt. Wat waren, achteraf gezien, reële slaagkansen geweest? Ongeveer:

- verwachting 7 slaagkans 85%
- verwachting 6 slaagkans 65 %
- verwachting 6- slaagkans 55 %
- verwachting 5+ slaagkans 45%

RELATIE VERWACHT-BEHAALD

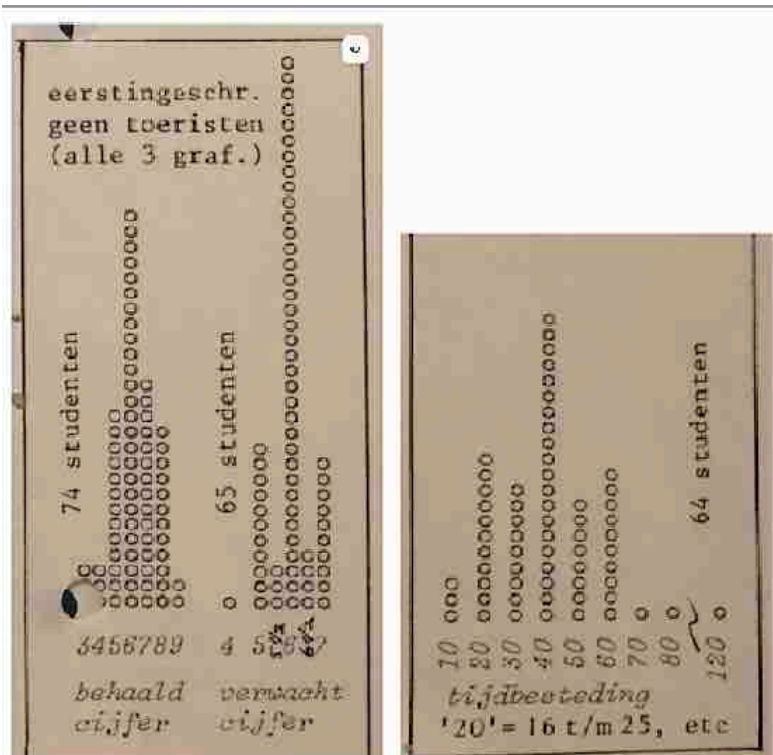

De figuur hiernaast [hierboven] laat zien dat 15 (van de 54) het verwachte cijfer ook behalen; 17 scoren een punt hoger of lager (en dat is een meevaller/tegenvaller), geen commentaar nodig. Onderschatters (scoren 2 punt of meer hoger dan verwacht) zijn er 12. Wie daartoe behoort weet ondertussen dat ook de andere examenonderdelen onderschat zijn; Ofwel u schatte het 'academische' niveau hoger in dan het blijkt te zijn, Ofwel u schat erg voorzichtig om teleurstelling te voorkomen: u weet zelf welke van beide mogelijkheden voor u opgaat.

Overschatters (tenminste 2 punten lager dan verwacht) zijn er 10. De meesten van u hebben waarschijnlijk tijdens het tentamen bemerkte dat u zich op deze vragen niet goed had voorbereid, hoewel u de stof redelijke goed kent. Hetzelfde probleem heeft zich bij de volgende examenonderdelen niet herhaald: de resultaten die u daar boekte waren redelijk. Voor de herhaling weet u nu waarschijnlijk beter hoe de stof te bestuderen.

(Bovenstaande interpretaties zijn mede gebaseerd op de analyse van uw resultaten bij de beide andere examenonderdelen.)

In de grafieken hiernaast [hierbeneden] ziet u dat de verwachtingen dicht bij elkaar lagen, en dat de behaalde cijfers ten opzichte van die verwachtingen 'uitgewaaierd' zijn. Dat is een normaal beeld, en illustreert de onzekerheden voorafgaand aan het tentamen (wanneer u nog niet weet welke 'steekproef' van vragen u treft).

TIJDBESTEDING

Voor 2/3e van de studenten ligt de opgegeven bestede tijd tussen 21 en 60 uur. Er is nauwelijks of geen verband met behaalde cijfers, wat niet ongevoorn is in het W.O.: capaciteiten en motivatie verschillen, wat de ene student in 30 uur kan, bereikt de ander in 50. Bovendien liggen de streefniveaus erg dicht bij elkaar (velen steken in op het niveau van een '6').

VOOR WIE MOET HERHALEN

- wie wist 'onvoldoende' voorbereid te zijn: dat kan voor de herhaling hersteld worden. - wie verrast was door de aard van de gestelde vragen (zie hierboven onder 'overschatters') zal zich voor de herhaling beter weten voor te bereiden.

- wie een '5' behaalde, en ook verwachtte: volgende keer mis-schien wat minder risico nemen.

- wie een '5' behaalde, en een '6' verwachtte: wanneer u voor de herhaling op dezelfde wijze bent voorbereid is uw slaagkans ongeveer 60 %. Mogelijk hebt u deze keer wat 'peck' gehad met de u voorgelegde vragen; het kan echter ook zijn dat u (in vergelijking met anderen) er te weinig tijd in hebt gestoken (zonder dat te beseffen), of niet goed voorbereid was op de aard van de gestelde vragen. U kunt dat voor u zelf nagaan (zie ook de (aanvulling op) de Handleiding.

www.benwilbrink.nl/publicaties/83_Seminar_Raad.pdf